

OPENINGSWOORD PARTIJVOORZITTER Z. HARTOG OP P TIJRAAD
d.d. 21-10-1978 - Krasnapolsky - Amsterdam.

EMBARGO TOT ZATERDAG 21-10-1978, 12.00 uur

Partijgenoten,

Enige tijd geleden publiceerde de Wetenschappelijk Raad voor het Regeringsbeleid een rapport met als titel: 'De komende 25 jaar'. Het rapport heeft de bedoeling aan te geven wat ons zo ongeveer de komende 25 jaar te wachten staat. Men heeft 2 alternatieven ontwikkeld voor de periode na 1980. Eén bij een voortdurende jaarlijkse groei van de produktie met 3% en variant B. een geleidelijke daling van het groeitempo tot dit tegen het einde van de eeuw tot nul is teruggelopen.

Welke van de beide wegen men ook volgt, de grote opgave voor de overheid in de komende jaren zal zijn de burgers ervan te doordringen dat zij zich beperkingen moeten opleggen én wanneer het economisch slechter gaat, maar ook bij een bescheiden groei. Daarnaast, of men nu van model A of B uitgaat, zullen zich knelpunten voordoen m.b.t. een sterke aantasting van landschap en natuurlijk milieu en een steeds ernstiger wordend ruimtegebrek, weer andere problemen zullen zich voor doen op het terrein van de energievoorziening, grondstoffensituatie en sociale- en politieke ontwikkelingen.

Het zeer recentelijk verschenen rapport van de 'club van Rome' met als titel: 'Het aftellen van de energiecrisis is begonnen' onderstreept dit.

Het rapport: 'De komende 25 jaar' doet geen beleidsaanbevelingen voor de regering, maar uit het rapport komt duidelijk naar voren dat diepingrijpende maatregelen in de persoonlijke levenssfeer onontkoombaar zijn.

De overheid kan er niet aan ontkomen dat zij impopulaire maatregelen zal moeten nemen. De tijd, dat we ons de luxe kunnen permitteren om nog te discussiëren of een groei bij 40- of 50- of 60.000 moet liggen, zoals we de afgelopen weken rond Bestek '81 hebben kunnen constateren, is voorbij. In wezen is het schandelijk als het gaat om vraagstukken op te lossen, waarmee we allen

worden geconfronteerd. Het centrale vraagstuk in de komende jaren, partijgenoten, wordt de vraag hoe worden de teleurstellingen opgevangen als men ontdekt dat niet alles meer mogelijk zal zijn.

Is onze samenleving niet door en door verwend?

De verzorgingsstaat van de wieg tot het graf spreken we over. We zitten met de problemen van de consumptiemaatschappij, zeggen we. Onze democratie heeft zich de laatste jaren gekenmerkt door ongekende vrijheid en als die maar ergens wordt geblokkeerd is er actie, bezetting, molestatie, gijzeling.

Onlust kunnen verdragen is tot een minimum gereduceerd.

Het is onvoorstelbaar dat het CDA afd. Amsterdam afgelopen zaterdag mee deed met een demonstratie tegen Bestek '81. Dat is onbegrijpelijk, dat is verloedering van de politiek.

We zullen beperkingen moeten accepteren wil deze samenleving de problemen het hoofd kunnen bieden.

De NKV-voorzitter Spit vreest in de jaren '80 jeugdrevo-
lucie, omdat de jongeren geen perspectief meer zien, en grote groepen
gedoemd zijn tot werkloosheid. We kunnen m.i. die vrees niet
serieus genoeg nemen, omdat de basis daarvoor volop is gelegd
door ongekende tolerantie in opvoeding en onderwijs. Elk pijn-
lijden, elke onlust moet worden voorkomen. Die onlust, die
materiële pijn is echter onontkoombaar. Als we niet gelijktijdig,
met de maatregelen die genomen moeten worden, dat besef bijbrengen,
dan staan ons heftige botsingen tussen overheid en burgers te
wachten. Een slappe overheid zal een ramp zijn. Een oppositie,
die na de parlementaire behandeling, de discussie naar de straat
verplaatst speelt met vuur, in een samenleving die niet bereid
is tot echte solidariteit. Bij vrijwel elke demonstratie staat
het groepsbelang centraal. Die ontwikkeling, dat perspectief
plaatst de politieke partijen voor een enorme verantwoordelijk-
heid.

Ook wij als DS'70 worden hiervoor geplaatst en ik meen, dat we
in deze een heel belangrijke rol als politieke partij kunnen en
moeten vervullen, doordat we ons ontworsteld hebben aan ver-
ouderde dogma's en leerstukken. Onze benadering is nuchter, zake-
lijk. Ons is dikwijls verweten te weinig emotioneel, te weinig
bewogen te zijn. Is het echter niet zo dat juist een nuchter,

zakelijke benadering gebaseerd is op de reële bewogenheid en zich niet laat opzweepen door de onbegrensde emoties van bijv. aktiegroepen, die zo sterk willen domineren, waar het zo om het eigen gelijk gaat, dat elk bestuurlijk besluit dat daarop volgt nauwelijks meer geaccepteerd wordt.

D a t i s u i t h o l l i n g v a n d e d e m o c r a t i e .
Daar ontbreekt respect voor de medemens, het gevoel voor de gemeenschap, en is de oprechte solidariteit, en ik herhaal dit nogmaals, niet aanwezig.

Wij staan, partijgenoten, voor een duidelijk aanwijsbare crisis in onze samenleving, mede als gevolg van toenemende polarisatie. Er wordt niet meer gezocht naar het mogelijk gemeenschappelijke, nee, het verguizen, het vernietigen van de ander is het uitgangspunt. Zo is elke werkgever een kapitalist, een uitbouter; en zo is winst vies en dient alleen maar om de zakken van de kapitalisten te spekken. Als zo het arbeidsklimaat moet worden geschapen dan is het begrijpelijk, dat het initiatief en de creativiteit daar ernstig onder lijden.

Daarom wijzen wij de polarisatie als middel om problemen op te lossen af. Tegen deze achtergrond moet ook gezien worden het contact, dat ik de afgelopen maanden meerdere malen heb gehad met de Zuid-Afrikaanse ambassade, omdat ik meen dat ook met hen de kritische dialoog vruchtbaarder kan zijn dan het polariseren middels harde maatregelen.

Een uitnodiging voor een bezoek aan Zuid-Afrika is inmiddels ontvangen. De besprekingen over de voorwaarden, waaronder zijn nog niet afgerond. Voorop staat echter het zich vrijelijk kunnen oriënteren, het kunnen gaan en staan waar men wil teneinde een zo objectief mogelijk beeld te kunnen krijgen.

Ook in deze meen ik, dat juist DS'70 een bijdrage moet leveren, dat we daarvoor risico's moeten durven lopen, omdat we uitgaan, van het fundamentele menselijke recht op individuele, immateriële en materiële vrijheid voor alle rassen. Tegen die achtergrond zullen we ons oriënteren, daaraan behoeft de Zuid-Afrikaanse regering niet te twifelen.

Partijgenoten, we staan aan het begin van een nieuwe activiteitenperiode. We mogen ons verheugen in een weer geleidelijke stijging van ons ledental en dat moet doorgaan en dat kan als we ons allen inzetten en op de vraagstukken in onze eigen omgeving een DS'70-antwoord geven.

Eén van onze leden noemde dat 'het snuffelpaal zijn' en toch is dat zeer essentieel, want in wezen wil het zeggen het speuren naar de achtergronden, de vragen en de problemen in onze samenleving, het mee aandragen van de oplossing is concrete, actuele politiek. Nergens beter kan de eigen identiteit in naar voren komen.

Dat spreekt de samenleving aan, daarin zit een ongekende wervende kracht.

Laten we elkaar daarop bevragen.

En hiermede verklaar ik deze partijraadsvergadering voor geopend.

